

XI EHTOOLLISEN SAKRAMENTTI

Kysymys: Kuka voi osallistua ehtoolliseen ortodoksisessa kirkossa?

(Vastaus: Kastetut ja mirhalla voidellut ortodoksisen kirkon jäsenet voivat osallistua ehtoolliseen)

Ehtoollisen sakramentti ei ole ainoastaan yksi monen pyhän toimituksen joukossa, tai yksi armon saamisen välineistä. Se on kirkon keskipiste, sen perustus, kivijalka jota ilman kirkko ei olisi olemassa. Muut sakramentit on sidottu eukaristiaan ja ne suuntautuvat sitä kohti, sillä pyhä ehtoollinen sisältää kirkon koko hengellisen aarteen, nimittäin itse Kristuksen.

Ehtoollinen merkitsee ja toteuttaa sekä elämän yhteyttä Jumalan kanssa että Jumalan kansan ykseyttä. Ehtoollisessa saavuttavat huippunsa sekä Kristuksen maailmaa pyhittävä toiminta että Pyhän Hengen toiminta.

Kysymys: Kuka ja milloin asetti ehtoollisen sakramentin?

(Vastaus: Kristus asetti ehtoollisen sakramentin Suurena torstaina)

”Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja sanoi: ”Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.” Samoin hän otti aterian jälkeen maljan ja sanoi: ”Tämä malja on uusi liitto minun veressäni. Niin usein kuin siitä juotte, tehkää se minun muistokseni.” (1. Kor. 11:23-25)

Salainen ehtoollinen, johon Kristus osallistui yhdessä opetuslastensa kanssa, muistutti ulkonaisesti juutalaisten pääsiäisateriaa, jolle jokaisen perheen jäsenet kokoontuivat nauttimaan uhrikaritsaa. Salaiseen ehtoolliseen osallistuivat Kristuksen opetuslapset, eivät hänen lihalliset sukulaisensa, vaan se perhe, joka myöhemmin laajeni kirkoksi, ja karitsan tilalla oli hän itse. Hän antoi itsensä uhriksi, ”tuon virheettömän ja tahrattoman karitsan...(joka) oli valittu jo ennen maailman perustamista” (1.Piet. 1:19-20). Ehtoollisen aikana Kristus muutti leivän ja viinin omaksi ruumiikseen ja verekseen ja jakoi ne apostoleille ja käski heidän toimittaa tätä mysteeriota hänen muistokseen. Kristuksen ristinkuoleman ja ylösnousemuksen jälkeen opetuslapset kokoontuivat murtamaan leipää viikon ensimmäisenä päivänä, eli päivänä jona Kristus oli noussut kuolleista.

Ehtoollista asettaessaan Kristus siunasi ja mursi leivän, kuten juutalaiselle aterialle oli ominaista. Tästä eleestä opetuslapset tunnistivat Kristuksen hänen ylösnousemuksensa jälkeen, ja ensimmäiset kristityt kutsuivatkin eukaristista kokousta leivän murtamiseksi. Kaikki jotka syövät tätä murrettua leipää, Kristuksen ruumista, tulevat hänen yhteyteensä ja muodostavat yhden ainoan ruumiin Kristuksessa.

Kysymys: Mitä eukaristia tarkoittaa?

(Vastaus: Sana on meillä kreikan kielen lainaa ja tarkoittaa kiitosta tai kiitosuhria)

Eukaristia on sisimmältä olemukseltaan uhri, jossa itse Kristus on sekä tuoja että tuotava, sekä vastaanottaja että muille jaettava. Kristus itse on eukaristian ainoa todellinen toimittaja. Hän on näkymättömästi läsnä kirkossa ja toimii papin välityksellä. Ortodoksiselle kristitylle eukaristia ei ole pelkästään symbolinen toimitus, jota toistetaan ensimmäisen ehtoollisen muistoksi. Jokaisessa liturgiassa toistuvat sekä Kristuksen opetuslastensa kanssa viettämä salainen ehtoollinen että hänen uhrinsa Golgatalla. Ennen ehtoolliseen osallistumista liturgiassa veisataan: ”Sinun salaiseen ehtoolliseesi osalliseksi tee minut nyt Jumalan Poika...”

Ortodoksinen kirkko uskoo ehdottomasti, että leipä ja viini muuttuvat eukaristiassa Kristuksen todelliseksi ruumiiksi ja vereksi. Ne eivät siis vain kuvaa Kristuksen ruumista ja verta, vaan ovat sitä. Tämän vuoksi uskova todella yhdistyy Kristukseen eukaristiassa, ei kuvaannollisesti, vaan todellisesti ja kokonaisvaltaisesti. Kristus täyttää leivän ja viinin jumaluudellaan ja astuu ihmiseen ja täyttää hänet omalla elävöittävällä läsnäolollaan ja jumalallisella energialla.

Tämän erityisluonteensa takia eukaristia on pelastuskilvoituksen erityisen tärkeä osa. ”Sillä, joka syö minun lihani ja juo minun vereni, on ikuinen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet” (Joh. 6:54).

Kysymys: Missä jumalanpalveluksessa voi osallistua eukaristiaan?

(Vastaus: Johannes Krysostomoksen liturgiassa, Basileios Suuren liturgiassa, Apostoli Jaakobin liturgiassa ja Ennen pyhitettyjen lahjain liturgiassa)

Alun alkaen eukaristia oli yhteinen ateria, jota ennen luettiin Raamattua, veisattiin psalmeja, saarnattiin ja rukoultiin. Jokaisella yhteisöllä saattoi olla oma toimitustapansa eukaristialle, mutta keskeiset elementit olivat kaikille yhteisiä. Varhaiskirkossa oli käytössä useita erilaisia eukaristian kaavoja, joita kutsuttiin liturgioiksi. Vähitellen eukaristiapalvelusten kaavat yhdenmukaistettiin, ja yleisimmin alettiin toimittaa Johannes Krysostomoksen ja Basileios Suuren liturgiaa.

Liturgian eukaristiaosa alkaa kehotuksen sanoilla: ”Seisokaamme hyvin, seisokaamme pelossa, ottakaamme vaarin, rauhassa uhratkaamme pyhää uhria.” Eukaristian rukouksissa pappi kiittää Jumalaa kaikesta siitä mitä hän on ihmiskunnan hyväksi tehnyt maailman ja ihmisen luomisesta saakka, jatkuvasta kaitselmuksesta aina Kristuksen pelastustekoihin ja nyt toimitettavaan jumalanpalvelukseen asti. Tämän jälkeen pappi lausuu sanat, joilla Kristus asetti ehtoollisen. Keskeisintä osaa lähestyttäessä lauletaan ”Sinulle veisaamme, Sinua ylistämme, Sinua kiitämme...”, jolloin pappi salaisesti anoo Jumalaa lähettämään Pyhän Henkensä esillä olevien lahjojen eli leivän ja viinin päälle ja muuttamaan ne Kristuksen ruumiiksi ja vereksi.

Kysymys: Onko ehtoolliseen mahdollista osallistua liturgiapalveluksen ulkopuolella?

Sairaana tai liikuntaesteisenä voidaan pyytää pappia tuomaan ehtoollista. Kuoleman lähestyessä on tarpeen pyytää pappia tuomaan pyhät lahjat eväiksi tuonpuoleiseen valtakuntaan.

Laulu: Sinun salaiseen ehtoolliseesi...